

Memo ter informatie: besparingspotentieel

Onderwerp: Besparingspotentieel RID Kadernota 2026
Datum: 20 januari 2025
Aan: Algemeen Bestuur

Inleiding

Mede met het oog op de dreigende onbalans tussen taken en middelen, zijn begin 2024 door het Rijk afspraken gemaakt met provincies en gemeenten over hun financiën. Deze afspraken zijn vastgelegd in de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Een betekenisvolle en belangrijke afspraak is het definitief schrappen van de opschalingskorting vanaf 2026. Decentrale overheden krijgen vanaf dan structureel € 715 miljoen om de oploep van de opschalingskorting op het Gemeente- en Provinciefonds af te schaffen. En ook voor de indexering van de zorgkosten wordt extra geld beschikbaar gesteld, oplopend van 75 miljoen euro in 2026 tot 300 miljoen in 2029. Hoewel hiermee niet alle financiële problemen van gemeenten zijn opgelost, lijkt dit vanaf 2026 voor een betere balans te zorgen tussen taken en middelen. Voor het jaar 2025 betekent dit echter nog steeds dat er eenmalig 675 miljoen euro minder in het gemeentefonds zit.

In het Algemeen Bestuur van 20 januari 2025 ligt de RID Kadernota 2026 ter vaststelling voor. Met het oog op de bovenomschreven situatie in 2025 is door onze deelnemers gevraagd om besparingsmogelijkheden in kaart te brengen. Voorgesteld is om dit voor het vaststellen van de Kadernota 2026 inzichtelijk te maken, zodat door uw AB bestuurlijke afwegingen gemaakt kunnen worden. De RID gaat samen met de deelnemers, voor het opstellen van de begroting in april 2025, alle mogelijke besparingen die er in de samenwerking zijn, inclusief de mogelijke consequenties, in kaart te brengen en te voorzien van een advies voor het bestuur. Daarbij wordt dit memo ook betrokken.

Gemeentelijke dilemma's voor 2025

De financiële consequenties stelt de gemeentelijke politiek voor dilemma's en keuzes op welk domein (extra) uitgaven (moeten) worden gedaan en waarop bezuinigd moet worden. Deze keuzes zijn uiteraard ook van invloed als (een deel van) het domein is belegd in een GR, zoals in het geval van de RID. Door steeds verdergaande digitale ontwikkelingen nemen tegelijkertijd de eisen aan de organisaties én haar bestuurders toe (denk bijvoorbeeld NIS2). En tot slot blijft door de exponentiele toename van aanvallen de noodzaak groeien tot betrouwbare informatiebeveiliging.

Kortom; de ambities en taken van de lokale overheid worden complexer in een overspannen, specialistische arbeidsmarkt. Krachtenbundeling, samenwerken in verschillende netwerken en ketens alsmede blijvende aandacht voor informatiebeveiliging is daarmee noodzakelijk om een veilige, digitale omgeving voor de dienstverlening aan burgers en ondernemers te kunnen faciliteren.

Ziet de RID voor 2025 besparingsmogelijkheden?

De begroting van de RID betreft voor het grootste deel het leveren van producten en diensten, de laatste vooral vertaald in personeelskosten. In de specialistische arbeidsmarkt waarin de RID zich begeeft, zit de ruimte in het besparen op personeel voornamelijk als consequentie van de afname van diensten. Het niveau van dienstverlening is daarom een voor de hand liggende besparingsmogelijkheid om naar te kijken.

- Het versmallen van de openingstijden van de Servicedesk RID van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur naar maandag t/m donderdag van 09.00-17.00 uur. Uit onderzoek blijkt het in dit window te

gaan om ca 75 telefoontjes per week. Door de versmalling van de tijden van deze dienstverlening kan 1 fte bespaard worden. Dit houdt een structurele besparing in van € 80.000,-

- Voor 2025 en verder hebben wij in ons personeelsbudget ruimte opgenomen voor 0,5 fte BI-specialist. Hierop is vooralsnog geen definitieve claim gelegd. Dit kan een structurele besparing van € 50.000 betekenen*.

De vraag naar besparingsmogelijkheden bij de RID hebben we daarnaast bekeken in het licht van (digitale) ontwikkelingen en de veranderende vraag die daardoor ontstaat.

- In de begroting is een jaarlijks innovatiebudget opgenomen. Het schrappen van dit budget kan een structurele besparing betekenen van € 100.000.*
- De geleidelijke overgang naar de cloud heeft consequenties voor de rollen en verantwoordelijkheden binnen de RID-organisatie. Na de periode van transformatie zou het gefaseerd op de langere termijn kunnen leiden tot een kleinere organisatie met meer nadruk op regie. Het is denkbaar dat er in dat geval vanaf 2028 minder formatieruimte voor een directeur beschikbaar kan worden gesteld. Een afname van 0,5 fte kan een structurele besparing betekenen van € 76.000,-*

*Landelijke ontwikkelingen laten een toename in de vraag naar innovatie en zeker data-gedreven werken zien. We verwachten dat deze ontwikkeling zich doorzet naar uw organisaties, waarbij dit budget voor de aangesloten RID-organisaties wellicht zelfs ontoereikend zou kunnen zijn. Het laten vrijvallen van budget kan op korte termijn verlichting brengen, maar op langere termijn wellicht geen strategische keuze blijken te zijn.

*Momenteel is het GDO op 3 verschillende beleidsterreinen naar de mogelijke, toekomstige samenwerking aan het kijken. De eventuele consequenties hiervan op de ICT-, IV- en IB&P-kant, kunnen gevolgen hebben voor de organisatie van de RID en daarmee voor de benodigde formatie van de directeur.

Besparingen tgv DIP:

In de kadernota 2026 is de meerjareninvesteringsplanning vertaald. Hierin wordt uitgegaan van het afbouwen van de huidige datacenters en de geleidelijke overgang naar de cloud (scenario 2). De vrijvallende kosten ten gevolge van het DIP-traject zijn reeds verwerkt in het kostenoverzicht. Concreet voorbeeld hiervan is de opgenomen netto formatiereductie van 2,3 fte.

Besparingen die al eerder zijn gerealiseerd:

- Gemnet: door optimaal gebruik te maken van onze huidige infrastructuur kan het contract met Gemnet worden opgezegd. (besparing van € 100.000 verwerkt in de begroting vanaf 2025)
- Multifunctionals (In 2024 zijn de kosten geflexibiliseerd en worden de werkelijk kosten afgerekend door middel van een plusdienst. Door een aanbesteding van de RID zijn deze kosten nu € 85.000 in plaats van € 170.000 (besparing van € 85.000 vanaf 2024).
- De kosten van de wifi worden ook apart doorbelast aan de deelnemers. Door onze nieuwe netwerkinfrastructuur hebben wij de kosten kunnen reduceren. Sommige deelnemers hebben dit in 2024 al in kunnen boeken. Voor het totaal betekent het dat de doorbelasting aan de deelnemers omlaag gaat (besparing van € 44.000,- per 2025).

Meerjarig perspectief: toename kosten ICT

De RID wil volledig transparant zijn naar haar deelnemers en haar bestuur. In een periode waarin door gemeenten gekeken wordt naar mogelijke besparingen, lijkt het tegenstrijdig om een signaal af te geven over potentiële kostenstijgingen. En toch is dat precies wat in de trendrapportages over ICT-kosten te lezen is. De digitale ontwikkelingen, de arbeidsmarkt en vooral de toename van softwarekosten door cloudgang gaan zich vertalen in hogere kosten voor overheden. En ook voor de RID-deelnemers is dat helaas de realiteit en het meerjarig perspectief.